

INFOR AKADEMIA

www.inforakademia.pl

Umowa zlecenia jako alternatywa dla stosunku pracy

Paweł Ziółkowski

Zasada swobody umów

- Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego

Umowa zlecenia

- Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.
- Do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Definicja umowy o pracę

- Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Ograniczenia w zawieraniu umów cywilnoprawnych

- Zatrudnienie w warunkach określonych dla stosunku pracy jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.
- Nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych dla stosunku pracy.
- Zawarcie umowy cywilnoprawnej na warunkach stosunku pracy jest zagrożone karą grzywny w wysokości 30.000 zł.

Umowa zlecenia a przepisy KP

- Nie wolno stosować większości rozwiązań z KP, w szczególności:
 - Nazywać zleceniobiorcy pracownikiem
 - Gwarantować mu urlopów
- Wolno:
 - Rozliczać podróże służbowe
 - Zapewniać świadczenia BHP
 - Dopuszczać zastępstwo (substytucję)

BHP

- Obowiązek zapewnienia świadczeń BHP, w tym badań lekarskich i szkoleń BHP
- Katalog świadczeń BHP
- Konsekwencje w PIT i ZUS

BHP

Art. 304. § 1. Pracodawca jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy, o których mowa w art. 207 § 2, osobom fizycznym wykonującym pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, a także osobom prowadzącym w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę na własny rachunek działalność gospodarczą.

Art. 207. § 2. Pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W szczególności pracodawca jest obowiązany:

- 1) organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy;

BHP

Art. 304¹. Obowiązki, o których mowa w art. 211, w zakresie określonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę, ciąży również na osobach fizycznych wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę, a także na osobach prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą, w zakładzie pracy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę lub inny podmiot organizujący pracę.

Art. 211. Przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym obowiązkiem pracownika. W szczególności pracownik jest obowiązany:

- 1) znać przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu oraz poddawać się wymagany egzaminom sprawdzającym;
- 5) poddawać się wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim i stosować się do wskazań lekarskich;

Podróże służbowe

- Brak obowiązku rozliczania
- Pierwszeństwo postanowień umownych
- Podróże samozatrudnionych
- Konsekwencje w zakresie PIT i ZUS

Składki ZUS od stosunku pracy

- Wszystkie składki są obowiązkowe
- Małżonek, rodzice i dzieci traktowane są jako osoby współpracujące
- Umowy zlecenia (w tym kontrakty menedżerskie) i o dzieło traktowane są w ZUS jako „rozszerzenie” stosunku pracy

ZUS od umów o dzieło

- **Umowa o dzieło z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz** – wynagrodzenie z umowy o dzieło należy zsumować z wynagrodzeniem z umowy o pracę i opuszczać na zasadach przewidzianych dla stosunku pracy
- **Umowa o dzieło z osobą obcą** – brak składek ZUS

Zlecenie z własnym pracodawcą lub wykonywane na jego rzecz

- **Umowa z własnym pracodawcą lub wykonywana na jego rzecz** – wynagrodzenie z umowy zlecenia należy zsumować z wynagrodzeniem z umowy o pracę i opuszczać na zasadach przewidzianych dla stosunku pracy

Uczeń lub student do lat 26

Umowa zlecenia z uczniem lub studentem do lat 26 – brak składek ZUS
(także zdrowotnej)

Art. 94 Prawa oświatowego:

- Rok szkolny we wszystkich szkołach i placówkach rozpoczyna się z dniem 1 września każdego roku, a kończy - z dniem **31 sierpnia** następnego roku.

Art. 167 ust. 2-2a ustawy o szkolnictwie wyższym:

- Datą ukończenia studiów jest data złożenia egzaminu dyplomowego, w przypadku kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego i weterynarii - data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu, a w przypadku kierunku farmacja - data zaliczenia ostatniej, przewidzianej w planie studiów praktyki.
- Osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia, zachowuje prawa studenta do dnia 31 października roku, w którym ukończyła te studia.

Zlecenie, jako jedyny tytuł

Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem, dla której jest to jedyny tytuł ubezpieczeniowy:

- Emerytalne i rentowe – obowiązkowe
- Chorobowe – dobrowolne
- Wypadkowe – obowiązkowe
- Zdrowotne – obowiązkowe
- FP/FGŚP – obowiązkowe (co do zasady)

Umowa zlecenia z cudzym pracownikiem

- Gdy zarabia co najmniej minimum (2100 zł w 2018 r.) – społeczne dobrowolne (chorobowe niedostępne)
- Gdy zarabia poniżej minimum – społeczne obowiązkowe (chorobowe dobrowolne)
- Gdy zarabia poniżej minimum, ale ma ustalone prawo do emerytury lub renty – społeczne dobrowolne (chorobowe niedostępne)

Umowa zlecenia z emerytem

- Co do zasady wszystkie składki (chorobowe dobrowolne)
- Jeżeli emeryt jest gdzieś indziej zatrudniony na umowę o pracę – nie musi zarabiać tam co najmniej minimum, aby ubezpieczenia społeczne od umowy zlecenia były dobrowolne (chorobowe niedostępne)

Umowa zlecenia z emerytem

- art.. 9 ust 4a ustawy systemowej:

Zleceniobiorcy mający ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, **jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy**, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b.

- ust. 4b mówi, że umowy z własnym pracodawcą należy traktować jak stosunek pracy
- ust. 2c wprowadza zasadę 2100+

Kilka umów zlecenia

- Społeczne obowiązkowe od pierwszej
- Zleceniobiorca może wybrać umowę lub umowy, z której (których) chce opłacać składki
- Od 2016 r. składki trzeba płacić co najmniej od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Zlecenie a działalność gospodarcza

Zlecenie w ramach działalności gospodarczej

- Zleceniodawca nie jest płatnikiem
- Zleceniobiorca sam rozlicza podatek i składki ZUS

Zlecenie równoległe do działalności gospodarczej

- Co do zasady składki na społeczne płaci się obowiązkowo z działalności gospodarczej
- Od dnia 1 stycznia 2016 r. zrównanie wszystkich osób wykonujących pozarolniczą działalność
- Jeżeli podstawa wymiaru składek z umowy zlecenia wyniesie co najmniej:
w 2018 r. 60% kwoty 4443 zł , czyli 2665,80 zł
stosujemy zasady takie, jak przy kilku umowach zlecenia

Oświadczenie zleceńbiorcy

- Jeżeli do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek, składka jest opłacana przez każdego płatnika, chyba że ubezpieczony przedłoży płatnikowi dokumenty, z których wynika brak konieczności opłacania składek.

Weryfikacja przez ZUS

- ZUS, na wniosek płatnika składek, bada prawidłowość wykazanych przez tego płatnika składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych. Jeżeli w wyniku sprawdzenia wysokości miesięcznej podstawy wymiaru składek Zakład stwierdzi błędne wykazanie składek, informuje o tym niezwłocznie płatnika składek i ubezpieczonego za pośrednictwem płatnika składek.

Składki na FP

- Opłacamy za okres obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych
- Opłacamy pod warunkiem, że łączna podstawa wymiaru przekroczy minimum (2100 zł w 2018 r.)
- Konieczność brania oświadczeń od ubezpieczonego o zarobkach w innych miejscach

Składki na FGŚP

- Opłacamy za okres obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych
- Nie opłacają ich pracodawcy sektora publicznego.

Umowa zlecenia na celowniku ustawodawcy?

- Ustawodawca dąży do ograniczenia stosowania umów cywilnoprawnych
- Wprowadzenie domyślnego charakteru umowy o pracę może w praktyce oznaczać koniec umów zlecenia
- Trzeba jednak pamiętać, że regulacja dot. umowy zlecenia ma domyślny charakter dla wszystkich umów o świadczenie usług

Zlecenie (nie) jest śmieciowe

- Politycy i związkowcy często deprecjonują umowy zlecenia nazywając je śmieciowymi
- Tymczasem to nie umowa jest śmieciowa, tylko jej warunki...
- Wszystko zależy od tego na jakich zasadach została zawarta umowa, w tym przede wszystkim od wynagrodzenia